

NVE

Energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 12.03.2026

Vår ref.: 202218289-13 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Endret oppfølging av kravet om omgjøring av konsesjonen for Harpefossen kraftverk. Oversendelse av klage

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har mottatt en klage på NVEs vedtak av 13.01.2026 om utsatt frist og endret oppfølging av kravet om omgjøring av konsesjonen for Harpefossen kraftverk, jf. vannressursloven § 28. NVE kan ikke se at det er kommet frem vesentlige forhold i klagen som gjør at vi vil omgjøre eller oppheve vedtaket. Saken sendes herved til Energidepartementet for endelig behandling, jf. forvaltningsloven § 33.

Bakgrunn

Den 25.09.2022 mottok NVE et krav fra Gudbrandsdal sportsfiskeforening om å omgjøre den eksisterende konsesjonen for Harpefossen kraftverk i Gudbrandsdalslågen. Kravet er primært knyttet til potensielle gyte- og oppvekstområder for storørret, behov for minstevannføring, biologiske undersøkelser og standard naturforvaltningsvilkår.

Hafslund Kraft ønsker å søke om endring av gjeldende konsesjon, fremfor å igangsette en prosess for omgjøring, jf. vannressursloven § 28. De har samtidig argumentert for at minstevannføring og anordningen for denne må bør ses i sammenheng med planlagt rehabiliteringen av Harpefossen dam. Som følge av forsinkelser i forbindelse med dette prosjektet har de søkt om – og fått innvilget – utsatt frist for innsendelse av søknad om endring av manøvreringsreglementet. Siden elvestrekningen nedenfor Harpefossen har et vedtatt miljømål som skal nås i 2027, satte NVE opprinnelig frist for at søknaden skulle sendes inn innen utløpet av 2025.

Den 18.12.2025 søkte Hafslund Kraft om ny frist for innsending av søknad, samt forslag til alternativ oppfølging av kravet om omgjøring. I søknaden viser de blant annet til at eksisterende dam ikke har luker som kan brukes til kontrollert minstevannslipp, og at det siden 2022 har blitt sett på ulike løsninger for dette. Ved forrige søknad om fristforlengelse var det forventet at ombyggingen skulle komme i gang i 2025, og at de kunne testet ulike vannslipp innen oktober 2025. Dette har ikke latt seg gjøre, siden nye utredninger viser at det må bygges ny dam. Hafslund Kraft mener det vil være uforholdsmessig å etablere et arrangement for minstevannslipp med en estimert kostnad på kr. 5-6 millioner, som ikke kan benyttes i ny dam. Hafslund Kraft sier det er stort behov for nye undersøkelser, som kan gi mer kunnskap om rekrutteringen av ørret. De

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

foreslår derfor at de i løpet av våren 2026 søker om et prøvereglement for en periode på 5 år, med et kontinuerlig vann-slipp på minst 1 m³/s. Dette skal følges opp med undersøkelser.

I brev av 13.01.2026 ga NVE tillatelse til utsatt frist og endret oppfølging av kravet om omgjøring av konsesjonen. NVE har forståelse for at det er nødvendig å se løsning for slipp av minstevannføring i sammenheng med det pågående arbeidet med Harpefossen dam. NVE er enig med Hafslund Kraft i at et prøvereglement for en 5-års periode, med et kontinuerlig minstevannslipp på minst 1 m³/s samtidig som effekten av dette undersøkes for størretbestanden, kan være en god tilnærming. NVE har stilt krav om at søknaden må sendes inn innen 15.04.2026, og inneholde et konkret forslag til midlertidig reglement.

I dette brevet har NVE sammenfattet og kommentert klagen som er blitt fremsatt. For øvrig viser vi til vedtaket av 13.01.2026, ref. NVEs saks- og dokumentnummer 202218289-10, for beskrivelse av saksbehandlingsprosessen, sammenfatning av søknaden og NVEs vurderinger.

Klager

NVE har mottatt klage på vedtaket fra Gudbrandsdal sportsfiskeforening. Klagen er sendt innen klagefristen og oppfyller kravene i forvaltningsloven kapittel VI.

Sammenfatning av klagen

Klager ber om at NVEs vedtak av 13.01.2026 omgjøres. De ber videre Energidepartementet om å:

- Fastsette rettslig bindende vilkår om miljøbasert minstevannføring i sommerhalvåret, minimum tilsvarende historisk nivå (inntil 10 m³/s).
- Fastsette at minstevannføring også vinterstid skal inngå i manøvreringsregimet.
- Avvise lekkasje, frivillighet og REGFINN¹ som grunnlag for prøveregime.
- Pålegge regulantene å gjennomføre og bekoste felles undersøkelser, herunder hydrologiske, genetiske og dronebaserte undersøkelser.
- Videreføre miljømålet i tråd med regionale vannforvaltningsplaner med frist 2033.

Hafslund Kraft AS sine kommentarer til innkommet klage

Klagene er i henhold til forvaltningsloven § 33 sendt Hafslund Kraft AS til uttalelse i brev av 23.02.2026. Hafslund Kraft AS kommenterte klagene i brev av 09.03.2026.

NVEs oppsummering av konsesjonærens kommentarer:

- De stiller spørsmål ved om NVEs vedtak kan regnes som et enkeltvedtak som kan påklages.
- Det er uklart hva klager ønsker vedtaket omgjort til, men det fremstår som at klager ønsker at vassdragsmyndigheten foretar en direkte omgjøring av konsesjonen. Hafslund kraft AS viser til forutgående prosess, og mener grunnlaget for å bruke § 28 ikke er til stede.
- Lekkasjen i dammen har vært der i mange år, og bidratt til å forbedre de økologiske forholdene. Med et prøvereglement med krav om minst 1 m³/s vannslipp, vil denne størrelsen måtte dokumenteres.
- Ansvarlig og forpliktende frivillighet er positivt, og strider ikke mot vannforvaltningsplaner, veiledere og nasjonale strategier. Et prøvereglement med tilknyttet program for

¹ Reguleringer og fisk i innlandet ([REGFINN](#)).

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

undersøkelser vil være forpliktende. REGFINN erstatter ikke fastsetting av vilkår, men kunnskap ervervet gjennom REGFINN har vært viktig grunnlag for fastsetting av vilkår.

- De er enig i at droneovervåking kan være en effektiv metode for overvåkning, og vil foreslå å bruke metoden i undersøkelsesprogrammet knyttet til prøvereglementet.
- Det er ikke mulig å benytte flomlukene til et kontrollert vannslipp på 1 m³/s, men fisketrappa kan benyttes til dette formålet. Det gamle manøvreringsreglementet hadde bestemmelse om slipp av inntil 10 m³/s, et mer omtrentlig krav som kunne oppfylles med flomlukene.
- De er enige i at strekningen nedenfor Harpefossen kan få økt betydning som gyte- og oppvekstområde for storørret, og vil derfor slippe kontinuerlig minstevannføring og skaffe bedre kunnskap om strekningen og hvilke forbedringstiltak som kan gjennomføres.
- De er enige i at vannforvaltningsplanen identifiserer minstevannføring som et nødvendig og prioritert tiltak, men størrelsen må fastsettes via uttesting og kost/nytte-vurderinger. Det er for enkelt å si at et minstevannslipp er forholdsmessig basert på kraftverkets slukeevne, og krafttap må veies opp mot miljøgevinstene av tiltaket.

NVEs vurdering av klagen

NVEs myndighet i klagesaken følger av forvaltningslovens § 33. NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til Energidepartementet for endelig avgjørelse. Etter forvaltningsloven § 33 andre ledd skal NVE avvise en klage dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger.

NVE mottok én klage på vedtaket innen klagefristen. Klagen tilfredsstiller vilkårene for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har følgelig forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33.

Klagegrunnene

NVE kommenterer forhold som klagerne anfører, og som ikke tidligere er vurdert, og forhold som vi mener bør utdypes nærmere.

1. Klagerett

Hafslund Kraft AS stiller spørsmål ved om NVEs beslutning om utsatt frist og endret oppfølging av kravet om omgjøring av konsesjonen for Harpefossen kraftverk kan regnes som et enkeltvedtak.

Enkeltvedtak er i forvaltningsloven § 2 definert som en «avgjørelse som treffes under utøving av offentlig myndighet», og som er «bestemmende for rettigheter eller plikter» til en eller flere bestemte personer.

NVEs frist for innsendelse av søknad om prøvereglement innen 15.04.2026 er utøvelse av offentlig myndighet. Beslutningen er bestemmende for konsesjonærens plikt til å utarbeide og sende inn søknad om prøvereglement innen denne fristen, som et alternativ til oppfølging av kravet fra Gudbrandsdal sportsfiskeforening. Vedtakets innhold legger konkrete føringer for hvordan kravet om endring av eksisterende konsesjon skal følges opp, herunder krav til søknadens innhold. Vedtaket er ikke av ren prosessuell art. Etter NVEs vurdering regnes vårt brev av 13.01.2026 som et enkeltvedtak, som dermed kan påklages.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

2. Faktagrunnlaget

Klager mener regulantens påstand om at lekkasjen fra lukene i dammen gir ca. 1 m³/s til fraført strekning ikke er dokumentert, og derfor heller ikke kan legges til grunn. Klager mener med bakgrunn i dette at saken ikke er tilstrekkelig opplyst, jf. forvaltningsloven § 17. Det etterspørres videre begrunnelse for hvorfor eksisterende luker, som tidligere har blitt bruk til slipp av minstevannføring, ikke lenger kan benyttes til dette formålet.

Hafslund Kraft AS viser i sine kommentarer til at lekkasjen er estimert til ca. 1 m³/s, og at faktisk vannslipp i forbindelse med et eventuelt prøvereglement må dokumenteres. Ifølge konsesjonær krever et vannslipp på 1 m³ mindre enn 1 cm åpning av flomlukene, mens tidligere vannslipp på inntil 10 m³/s kunne oppfylles med flomlukene. NVE legger til grunn konsesjonærens redegjørelse for dette.

Med hensyn til klagers henvisning til forvaltningsloven § 17 må dette ses i lys av bakgrunnen for, og hensikten med, NVEs vedtak om utsatt frist og endret oppfølging. Med utgangspunkt i miljømålet i vannforvaltningsplanen anser NVE at det er viktig at kravet til minstevannføring sikres snarest mulig, og at dette formaliseres ved fastsetting av et nytt manøvreringsreglement. Det er samtidig viktig at dette bygger på et oppdatert kunnskapsgrunnlag, slik at man kan fastslå virkningene av ulike vannføringer. Hensikten med NVEs vedtak er å legge til rette for innhenting av denne kunnskapen, slik at beslutningen om nytt reglement blir tilstrekkelig opplyst, jf. kravene i forvaltningsloven § 17.

Etter NVEs vurdering er saken godt nok opplyst til vedtak om utsatt frist og endret oppfølging av krav om omgjøring etter vannressursloven § 28. Grunnlaget for en beslutning om endret manøvreringsreglement krever et annet kunnskapsgrunnlag, og det er dette man skal legge til rette for å innhente med søknaden om et eventuelt prøvereglement.

3. Frivillige tiltak

Klager mener frivillige ordninger ikke har resultert i bindende tiltak, og at dette ikke kan erstatte fastsetting av vilkår.

Etter NVEs vurdering er alle tiltak, både pålagte og frivillige, som kan bidra til å øke kunnskapen om miljøvirkningene av kraftproduksjon, positivt. Vi er samtidig enig med klager i at det er avgjørende at nødvendige tiltak forankres og formaliseres i konsesjoner, siden dette gir grunnlag for eventuell nødvendig oppfølging. Tiltak for å nå miljømålene kan pålegges når de er realistiske, ikke vesentlig hindrer samfunnsnyttig bruk og gir større miljøgevinst enn kostnad. Hensikten med NVEs vedtak er å legge til rette for dette for den berørte vannforekomsten. Når konsesjonen er oppdatert vil tiltak kunne pålegges med hjemmel i de nye vilkårene, og eventuelt erstatte/supplere frivillige tiltak.

4. Naturfaglige undersøkelser og samlet belastning

Klager viser til at eksisterende konsesjonsvilkår gir hjemmel til å pålegge naturfaglige undersøkelser, og viser også til den samlede belastningen for storørreten. De ber om at regulanten pålegges hydrologiske, genetiske og dronebaserte undersøkelser.

Selv om post 5 i gjeldende konsesjon gir myndighetene hjemmel til å pålegge biologiske undersøkelser og tiltak, mener NVE at denne posten ikke kan erstatte moderne

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

naturforvaltningsvilkår. NVE har derfor anbefalt at konsesjonær selv i sin søknad om endring av manøvreringsreglement foreslår at standard naturforvaltningsvilkår gjøres gjeldende. Hafslund Kraft AS viser i sine kommentarer til at de vil inkludere undersøkelser med drone i undersøkelsesprogrammet til prøvereglementet. Hvilke tiltak som til enhver tid kan og bør pålegges konsesjonær vil baseres på en konkret vurdering fra miljømyndighetene.

5. Krav om minstevannføring

Klager mener en sommervannføring på inntil 10 m³/s er forholdsmessig, og utgjør en svært liten andel av kraftverkets slukeevne. De ber også om at minstevannføring skal inngå i manøvreringsreglementet, men viser ikke til en konkret vannmengde.

I konsesjonen fra 1963 stilte manøvreringsreglementet krav om inntil 10 m³/s i juni til og med september, av hensyn til fisk. I 2002 ble reglementet endret og kravet ble tatt ut, som følge av lite registrert fisk i fisketrappa, med følgende tilleggsformulering:

«Dersom manøvreringen fører til vesentlige ulemper for fiskevandring kan spørsmålet om slipp av vann til fisketrappa og fiskens gang i Harpefossen tas opp av Direktoratet for naturforvaltning.»

Tiltak som medfører endringer i kraftproduksjon kan omsøkes av konsesjonær eller må pålegges ved revisjon, innkalling eller omgjøring. For Harpefossen kraftverk innebærer innføring av krav til minstevannføring omgjøring etter vannressursloven § 28. En slik endring må bygge på et forsvarlig kunnskapsgrunnlag, der virkningene – for både natur og samfunn – må synliggjøres. Forslaget må sendes på høring til relevante berørte parter, slik at saken blir best mulig opplyst før vedtak. Denne prosessen ble igangsatt med Gudbrandsdalen sportsfiskeforenings krav om omgjøring etter § 28 i vannressursloven 25.09.2022, og er fremdeles pågående. NVEs påklagede vedtak av 13.01.2026 er en oppfølging av dette, med mål om å innføre et kunnskapsbasert krav om minstevannføring. NVE er enig i at det er viktig at det snarest mulig sikres et minimum av vann til fraført strekning, slik at miljøtilstanden forbedres, men endelig krav må bygge på et oppdatert kunnskapsgrunnlag.

I tilfellene konsesjonen gir myndighetene anledning til å endre manøvreringen dersom dette viser seg nødvendig, krever dette samme prosess som for en omgjøring etter § 28, med tilsvarende krav til kunnskapsgrunnlag, offentlig høring, avveining av interesser mv..

Vi viser for øvrig til våre vurderinger i vedtaket av 13.01.2026.

6. Miljømål i vannforvaltningsplanen

Klager ber om at miljømålet i vannforvaltningsplanen videreføres, med frist for måloppnåelse innen 2033.

Gudbrandsdalslågen nedenfor Harpefossen har et vedtatt miljømål som skal nås i 2027, og minstevannføring er blant tiltakene som vurderes for å oppå dette. Det pågår arbeid med å utarbeide nye vannforvaltningsplaner, som skal erstatte dagens planer og gjelde fra og med 2028. I forbindelse med dette arbeidet skal miljømålene oppdateres, og dagens tilstand er blant vurderingskriteriene.

Den pågående prosessen for omgjøring av manøvreringsreglementet for Harpefossen kraftverk, og et eventuelt prøvereglement i forbindelse med dette, skal bidra til å sikre at miljømålet nås. Ved utløpet av dagens planperiode, og med overgangen til ny planperiode, vil man gjøre en nærmere

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

vurdering av om miljømålet for vannforekomsten er nådd, eller om det er nødvendig å videreføre målet inn i neste periode. Vannforskriften § 9 oppstiller vilkår for utsatt frist. Godt økologisk potensiale (GØP) er den tilstanden som kan oppnås når alle relevante tiltak er gjennomført, det vil si tiltak som ikke reduserer samfunnsnyttene av de fysiske inngrepene i vassdraget.

Tidligere søknad om utsatt frist opplyste at det hadde vært befaring med Statsforvalteren på den fraførte strekningen, og at en lekkasje på rundt 1 m³/s ville gi miljøgevinst om den ble opprettholdt. NVE vurderer per i dag at lekkasjen gjør at basisbehovet til akvatisk naturmangfold kan dekkes på den fraførte strekningen. Perioden frem til nytt reglement fastsettes vil bidra til å øke kunnskapen om hvorvidt dette vannslippet er tilstrekkelig, og om det også finnes andre relevante tiltak som kan bidra til å bedre miljøtilstanden i vassdraget. Søknad om prøvereglement vil bli sendt på høring til relevante parter. Disse høringsinnspillene vil bidra til økt kunnskap om vannforekomsten, tilstanden i denne, og hvilke tiltak som er nødvendig for å bedre miljøtilstanden. Dette vil igjen legge grunnlaget for søknad om nytt permanent manøvreringsreglement.

Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 13.01.2026. Klagen oversendes derfor Energidepartementet til endelig avgjørelse i henhold til forvaltningsloven § 33.

Sakens dokumenter gjøres tilgjengelig for Energidepartementet i elektronisk versjon, via innsynsløsningen SeDok.

Med hilsen

Håkon Berg Sundet

fagleder

Magnus Elton Veflen

seniorrådgiver

Godkjent i henhold til NVE sine interne rutiner.

Mottakerliste:

Energidepartementet

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Kopimottakerliste:

Gudbrandsdal sportsfiskeforening

HAFSLUND KRAFT AS

HAFSLUND KRAFT AS - Trond Taugbøl